

Saját testemmel én rendelkezem?

VISSZHANG - LVIII. évfolyam, 49. szám, 2014. december 5.

Az „*El a kezekkel a kurvámtól?*” címmel (Soós Eszter Petronella, *ÉS*, 2014/46., nov. 14.) megjelent kitűnő cikk idézi a liberálisan gondolkodó európaiak híres bonmot-ját. Ezt én írásom kiindulópontjául választottam, azonban a felkiáltójelet kérdőjellé görbítettem. Ugyanis állításként az ige nem állja ki az etikatudomány próbáját. Kérdésként viszont kulcs a prostitúció és más hasonló bioetikai problémát fölvető jelenségek (dopping, kábítószer) megítéléséhez és etikus kezeléséhez. Pontosabban, ha ezt a kérdést jól válaszoljuk meg. Nos, a (rövid) jó válasz így hangzik: általában igen, egyetlen speciális esetben azonban nem! A különös eset neve: öngyilkosság. Az egyetlen dolog ugyanis, amit biztosan nem tehetünk meg a saját testünkkel, az, hogy megsemmisítjük. Ebben a különféle (keresztény bázisú) erkölcsstanok művelői között teljes az egyetértés, noha természetesen (gyökeresen) eltérő indoklás alapján. A valláserkölc s a (testben lakó) isteni származású (egyébként halhatatlannak gondolt) lélek védelmében tiltja a földi porhüvely sértését. A modern liberális moralizálás nem foglalkozik test és lélek szétválasztásával, hanem egyszerűen a döntés következményeit (morális tartalmát) vizsgálja. Az öngyilkossági szándék (ha valódi) nem több, nem kevesebb, mint az emberi környezettel (család, társadalom) való együttlét fölmondása. Márpedig ez a döntés mindig egy adott pillanathoz (eseményhez) köthető. Föltételezhetjük, hogy egy másik esemény egy másik pillanatban az élet folytatása melletti döntést eredményezne. Ezt az esélyt kell megadnunk egymásnak, ezért tegyen meg mindent a család, illetve a társadalom. (Jelen dolgozatnak nem tárgya, de meg kell említenem, hogy a nem vallásos modern bioetika megengedi az életből való önkéntes távozást abban az esetben, ha a test – valamilyen gyógyíthatatlan betegség következtében – végzetesen alkalmatlanná válik az emberhez méltó élet folytatására.)

Az olvasó, ha eddig megtisztelt érdeklődésével, bizonyosan türelmetlenül kérdezi: hogy jön az öngyilkosság a prostitúcióhoz? Nos, úgy, hogy a saját test (önkéntes vagy kényszerű) áruba bocsátása nem más, mint a lassú önpusztítás választása, illetve eltűrése. Lényegében ugyanez a helyzet az első heroininjekcióval vagy az első tesztoszterontabletta doppingolás céljából történő lenyelésével. A pénzért (vagy más okból) idegen erők hatalmába adott test igen rövid időn belül elveszíti „egész” (tökéletes, teljes, ép) voltát, „egész”-ségét. Az egészség (akármilyen csekély, kezdeti) hiánya pedig az első (talán kis) lépés a halálhoz vezető úton.

Jó okunk volna tehát, hogy (törvénnyel) tiltsuk a prostitúciót. (Csakúgy, mint a heroin abúzust vagy a doppingok használatát.) Ezzel azonban bűnné (bűncselekménnyé) nyilvánítunk valamit, ami valójában nem az: Jézus *Hegyi beszéde* szerint akkor bűnözünk, ha olyat teszünk *embertársunkkal*, amit nem szeretnénk, ha velünk szemben követne el valaki. Ezen túl: a törvényi tiltás figyelmen kívül hagyja, hogy az ember nemcsak társadalmi, hanem (tetszik, nem tetszik) biológiai lény is. (Brecht éppen a prostitúcióról írja a *Koldusoperában*: a természetesen nem gázolhatsz át!) Rossz (betarthatatlan) törvény az, amelyik csak az egyik szempontnak felel meg. Ilyen rövidlátó (ostoba) törvény az is, amely a prostituáltak szolgáltatásait igénybe vevőket kívánja büntetni, és amely Soós Eszter Petronella (ismétlem: kitűnő) írását (valószínűleg) ihlette.

Akkor hát nincs mit tenni? Természetesen nagyon is van. Nem várhatunk arra, hogy megszűnjön a „fizetőképes kereslet”. (Ami egyébként a nem túl távoli jövőben be fog következni. A nemek között a modern világban kialakulóban lévő egyenlőség merőben új viszonyokat teremt majd a szexuális kapcsolatokban is. Ha őszinték vagyunk, tudjuk, hogy a mindkét nemben létező „fizetőképes kereslet” kielégítése máris lehetséges „tisztességes” emberi kapcsolatok által. A vallásos konzervatívok erre azt mondják: prostituálttá züllünk mindannyian. Szerintem pedig pont fordítva van, illetve lesz.) Addig

azonban a régi trükköt ajánlhatjuk a politikának: amit nem lehet megszüntetni, azt legalizálni és szabályozni kell. A prostitúció vonatkozásában ez azt jelenti, hogy minimalizálni kell az örveszélyességet, ami az orvosi tudás és az információterjesztés mai szintjén közel sem reménytelen vállalkozás.